

Europos Sąjungos
Taryba

**Briuselis, 2018 m. birželio 25 d.
(OR. en)**

**7663/18
ADD 1 DCL 1**

**WTO 55
SERVICES 11
FDI 11
COASI 73**

IŠSLAPTINIMAS

---

dokumento:	7663/18 ADD 1 RESTREINT UE/EU RESTRICTED
data:	2018 m. gegužės 8 d.
naujas statusas:	Viešas dokumentas

Dalykas:	Laisvosios prekybos susitarimo su Australija derybiniai nurodymai
----------	---

Delegacijoms pridedama pirmiau nurodyto dokumento išslaptinta redakcija.

Šio dokumento tekstas yra identiškas ankstesnei redakcijai.

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 8 d.
(OR. en)

7663/18
ADD 1

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

WTO 55
SERVICES 11
FDI 11
COASI 73

PRANEŠIMAS

---

nuo: Pirmininkaujantis valstybės narės

---

kam: Tarybai

Dalykas: Laisvosios prekybos susitarimo su Australija derybiniai nurodymai

---

Po Nuolatinių atstovų komiteto diskusijų 2018 m. gegužės 8 d. posėdyje delegacijoms pridedami Laisvosios prekybos susitarimo su Australija derybiniai nurodymai, kuriuos Užsienio reikalų taryba (prekybos klausimai) patvirtins 2018 m. gegužės 22 d.

LAISVOSIOS PREKYBOS SUSITARIMO SU AUSTRALIJA DERYBINIAI NURODYMAI

A. SUSITARIMO POBŪDIS IR TAIKYMO SRITIS

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos tik Šalių tarpusavyje taikytinos nuostatos dėl su prekyba ir tiesioginėmis užsienio investicijomis susijusių sričių.

Susitarimas turėtų būti plataus užmojo, visapusiškas ir visiškai suderinamas su Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėmis ir prievolėmis. Derybos turėtų būti vykdomos ir užbaigtos atsižvelgiant į įsipareigojimus, priimtus PPO. Susitarimas turėtų būti labai plataus užmojo ir apimti įsipareigojimus, viršijančius priimtuosius PPO.

Susitarimu turėtų būti numatytas laipsniškas ir abipusis prekybos prekėmis bei paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų liberalizavimas. Bus įtrauktos išsamios taisyklės dėl kitų su prekyba susijusių sričių, tokių, kaip nurodyta toliau, kad būtų skatinama, lengvinama arba reglamentuojama tokia prekyba ir tiesioginės užsienio investicijos. Visi pagal susitarimą priimami įsipareigojimai tiesiogiai ir iš karto veikia prekybą ir prireikus – priimami atsižvelgiant į bendrą ES taisyklių aprėptį. Dėl visų elementų bus deramasi lygiagrečiai ir jie bus vieno bendro uždavinio dalis užtikrinant subalansuotą muitų, nereikalingų reglamentavimo kliūčių prekybai panaikinimo ir taisyklių patobulinimo rezultata, taip pasiekiant reikšmingų rezultatų kiekvieno iš šių elementų atžvilgiu ir veiksmingai atveriant viena kitos rinkas.

Susitarime turėtų būti numatytos prievolės tik tose srityse, kurios priklauso abiejų susitarimo Šalių visų valdžios institucijų ir subjektų kompetencijai.

Susitarimu turėtų būti užtikrinta, kad visais valdžios lygmenimis, įskaitant subcentrinės valdžios institucijas ir atitinkamus subjektus, būtų veiksmingai laikomasi susitarimo nuostatų.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Susitarimu bus pripažinta, kad darnus vystymasis yra vienas iš pagrindinių Šalių tikslų ir kad jos sieks užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinių aplinkos apsaugos ir darbo srities susitarimų ir standartų, ir sudaryti tam palankesnes sąlygas. Susitarimu taip pat turėtų būti prisidėta skatinant darnų vystymąsi ir platesnes ES vertybes, *inter alia*, įtraukiant su prekyba susijusias darbo ir aplinkos nuostatas, be kita ko, užtikrinant įmonių socialinę atsakomybę, atsakingą naudojimosi žeme, žuvininkystės ir miškų valdymą, atsakingą investavimą į žemės ūkį ir skaidrumą. Siekiant įgyvendinti tokias priemones, nuostatos dėl darnaus vystymosi turėtų būti įtvirtintos visame susitarime, be kita ko, konkrečiame skyriuje dėl prekybos ir darnaus vystymosi, kuriame būtų aptarti tiek socialiniai, tiek aplinkos apsaugos klausimai.

Susitarimo prekybos ir investicijų nuostatų ekonominis poveikis, poveikis aplinkai ir socialinis poveikis (įskaitant poveikį moterims) turėtų būti nagrinėjami atliekant nepriklausomą poveikio darniam vystymuisi vertinimą (PDVV); toks vertinimas ir derybos turėtų vykti tuo pačiu metu. Komisija turėtų užtikrinti, kad PDVV būtų atliekamas vedant reguliarią dialogą su visais atitinkamais suinteresuotaisiais pilietinės visuomenės subjektais. PDVV turėtų būti užbaigtas prieš parafojant susitarimą, o į jo išvadas turėtų būti atsižvelgta derybų procese. Juo būtų siekiama:

- patikslinti tikėtinas susitarimo pasekmes darniam vystymuisi bei klimatui ir galimą poveikį kitoms šalims, visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir, kai aktualu, užjūrio šalims bei teritorijoms ir atokiausiems regionams, ir
- pasūlyti priemonių siekiant kuo didesnės susitarimo naudos ir siekiant užkirsti kelią galimam neigiamam poveikiui arba jį kuo labiau sumažinti.

B. SIŪLOMAS SUSITARIMO TURINYS

Preambulė ir bendrieji principai

Preambulėje turėtų būti primenama, kad partnerystė su Australija grindžiama bendrais principais ir vertybėmis, kaip nustatyta ES ir Australijos bendrajame susitarime. Susitarimas turėtų būti bendrų politinių ryšių ir Bendrajame susitarime¹ nustatytos institucinės struktūros dalis.

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52016JC0051>

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Siekiant liberalizuoti dvišalę prekybą ir tiesiogines užsienio investicijas, susitarime, be kita ko, taip pat turėtų būti daromos nuorodos į:

- ES išorės veiksmų principus ir tikslus;
- Šalių įsipareigojimą skatinti darnų vystymąsi ir dėti pastangas, kad tarptautinė prekyba padėtų siekti ekonominiu, socialiniu ir aplinkos apsaugos atžvilgiais darnaus vystymosi, įskaitant ekonominę plėtrą, skurdo mažinimą, visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visiems, aplinkos ir gamtos išteklių apsaugą bei išsaugojimą;
- Šalių įsipareigojimą visiškai laikytis teisių ir prievolių, susijusių su naryste PPO;
- Šalių įsipareigojimą didinti vartotojų gerovę vykdant politikos priemones, kuriomis užtikrinama aukšto lygio vartotojų apsauga ir ekonominė gerovė;
- Šalių įsipareigojimą užkirsti kelią su tarifais nesusijusioms kliūtims prekybai ir tiesioginėms užsienio investicijoms ir pašalinti tokias kliūtis;
- teisę reglamentuoti ekonominę veiklą siekiant viešojo intereso, laikantis tarptautinių įsipareigojimų, pastangas siekti tokių teisėtų viešosios politikos tikslų kaip visuomenės sveikatos apsauga ir skatinimas, socialinės paslaugos, valstybinis švietimas, sauga, aplinkos apsauga, visuomenės dorovė, socialinė ar vartotojų apsauga, privatumo ir duomenų apsauga, kultūrų įvairovės skatinimas ir apsauga;
- siekį susitarimu sukurti naują Šalių tarpusavio ekonominių ryšių pagrindą ir, svarbiausia, plėtoti prekybą ir tiesiogines užsienio investicijas;
- bendrą Šalių tikslą atsižvelgti į mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) kylančius konkrečius sunkumus prisidėti prie prekybos ir tiesioginių užsienio investicijų plėtotės;

- Šalių įsipareigojimą palaikyti ryšius su visais atitinkamais suinteresuotaisiais pilietinės visuomenės subjektais, įskaitant privatųjį sektorių, profesines sąjungas ir kitas nevyriausybinės organizacijas.

Tikslai

Susitarime turėtų būti patvirtintas bendras tikslas laipsniškai ir abipusiai iš esmės liberalizuoti visą prekybą prekėmis bei paslaugomis ir tiesiogines užsienio investicijas, griežtai laikantis PPO taisyklių, visų pirma Bendrojo susitarimo dėl muitų ir prekybos (GATT) XXIV straipsnio ir Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) V straipsnio.

Susitarimu turėtų būti užtikrinta kuo didesnė galimybė patekti į viešųjų pirkimų rinkas, su prekyba susijusių intelektinės nuosavybės teisių (INT), įskaitant geografines nuorodas, apsauga ir stiprinamas dialogas ir bendradarbiavimas techninės ir reglamentavimo sistemos srityje.

Susitarimu turėtų būti pripažinta, kad darnus vystymasis yra pagrindinis Šalių tikslas, ir juo turėtų būti siekiama užtikrinti ir skatinti tarptautinių aplinkos apsaugos ir socialinės srities susitarimų ir standartų laikymąsi, kad būtų skatinama prekyba. Visame susitarime turėtų būti atsižvelgiama į darnų vystymąsi – tai reiškia ekonominį vystymąsi vadovaujantis aplinkos ir socialiniais aspektais. Susitarimu turėtų būti užtikrinama, kad Šalys prekybos ar tiesioginių užsienio investicijų skatinimo tikslu nešvelnintų nacionalinių aplinkos apsaugą, darbą ar darbuotojų sveikatą bei saugą reglamentuojančių teisės aktų ir standartų, taip pat pagrindinių darbo standartų ar teisės aktų, kuriais siekiama apsaugoti ir skatinti kultūrų įvairovę.

Prekyba prekėmis

Importo ir eksporto muitai ir netarifinės priemonės

Susitarimu siekiama užtikrinti kuo didesnio masto prekybos liberalizavimą. Susitarimas turėtų būti taikomas iš esmės visai Šalių tarpusavio prekybai prekėmis. Įsigaliojus susitarimui turėtų būti panaikinta dauguma tarifų eilučių. Susitarimu turėtų būti siekiama panaikinti abiejų Šalių importo muitus ir lygiaverčio poveikio privalomuosius mokesčius, paprastai per neilgesnį nei septynerių metų laikotarpį. Turėtų būti nustatyta kuo mažiau išimčių, o jautriausiems importui produktams turėtų būti taikomos specialios nuostatos – dėl jų turėtų būti deramasi kuo išsamiau. Pavyzdžiui, turėtų būti apsvarstyta galimybė tam tikriems žemės ūkio produktams taikyti dalinį liberalizavimą, pavyzdžiui, nustatyti tarifines kvotas arba ilgesnius pereinamuosius laikotarpius ar kitas priemones, atsižvelgiant, be kita ko, į specifinius Sąjungos atokiausiems regionams susirūpinimą keliančius klausimus ir kitų prekybos susitarimų rezultatus.

Derybos dėl tarifų sumažinimo turėtų vykti remiantis muitais, kuriuos ES *erga omnes* pagrindu taiko derybų pradžios dieną, ir muitais, kuriuos Australija *erga omnes* pagrindu taiko derybų pradžios dieną.

Turėtų būti panaikinti visi eksporto muitai ar mokesčiai arba bet kokios lygiaverčio poveikio priemonės ir turėtų būti draudžiama priimti naujas tokio pobūdžio priemones.

Susitarimu turėtų būti draudžiami bet kokie Šalių tarpusavio prekybos draudimai ar apribojimai, įskaitant kiekybinius apribojimus ar reikalavimus gauti leidimą, kurie nėra pateisinami toliau pateiktomis konkrečiomis išimtimis, be to, jame turėtų būti numatytos griežtesnės importo ir eksporto licencijų išdavimo procedūrų, suremontuotų prekių, perkrovimo, perdirbtų prekių ir kilmės ženklinimo srityse taikomos taisyklės.

Kilmės taisyklės

Kilmės taisyklėmis ir nuostatomis dėl administracinio bendradarbiavimo turėtų būti lengvinama prekyba ir jos turėtų būti paprastesnės, be to, jomis turėtų būti atsižvelgiama į ES standartines lengvatines kilmės taisykles ir ES interesus.

Kovos su sukčiavimu priemonės

Susitarimo nuostata dėl glaudesnio administracinio bendradarbiavimo turėtų būti nustatytos procedūros ir deramos priemonės, kuriomis Šalys galėtų remtis, jeigu nustatoma, kad administracinis bendradarbiavimas muitinės klausimais nepakankamas, arba nustatyta taisyklių pažeidimų arba sukčiavimo atvejų.

Administracinių klaidų taisymas

Taip pat turėtų būti įtrauktos nuostatos, pagal kurias turėtų būti bendrai nagrinėjama galimybė priimti tinkamas priemones, kurios būtų taikomos tais atvejais, kai kompetentingos institucijos suklysta taikydamos lengvatines kilmės taisykles.

Muitai ir prekybos lengvinimas

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl tolesnio Šalių tarpusavio prekybos lengvinimo, kartu užtikrinant veiksmingas kontrolės priemones. Šiuo tikslu į susitarimą turėtų būti įtraukti įsipareigojimai dėl Šalių taisyklių, reikalavimų, formalumų ir procedūrų, susiję su importu, eksportu ir tranzitu, kurie būtų plataus užmojo ir apimtų įsipareigojimus, viršijančius PPO prekybos lengvinimo susitarime numatytus įsipareigojimus.

Susitarimu turėtų būti skatinama veiksmingai įgyvendinti ir taikyti tarptautines taisykles ir standartus muitų srityje ir kitas su prekyba susijusias procedūras, įskaitant PPO nuostatas, PPO prekybos lengvinimo susitarimą, Pasaulio muitinių organizacijos dokumentus ir peržiūrėtą Kioto konvenciją.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis skatinama keistis gera praktika ir patirtimi, visų pirma konkrečiose bendro intereso srityse. Šios sritys gali būti, pavyzdžiui, taisyklių ir procedūrų atnaujinimas ir paprastinimas, standartinių dokumentų naudojimas, tarifinis prekių klasifikavimas, skaidrumas, tarpusavio pripažinimas ir tarpžinybinis bendradarbiavimas.

Remiantis PPO prekybos lengvinimo susitarimu ir atitinkamai kitais susijusiais tarptautiniais standartais ir priemonėmis, susitarimu taip pat turėtų būti skatinama konvergencija prekybos lengvinimo srityje.

Susitarimu turėtų būti siekiama, kad muitinė veiksmingai ir efektyviai užtikrintų visų muitinės prižiūrimų prekių INT apsaugą ir gynimą.

Susitarimo nuostatomis dėl prekybos lengvinimo turėtų būti atsižvelgiama į MVĮ kylančius sunkumus, kartu užtikrinant vienodas sąlygas visiems ekonominės veiklos vykdytojams.

Susitarimu turėtų būti siekiama sudaryti protokolą dėl savitarpio administracinės pagalbos muitinės reikalų srityje, kuris būtų taikomas pagalbai atliekant kovos su sukčiavimu muitų srityje tyrimus (įskaitant pagalbos teikimą pagal prašymą, savo iniciatyva teikiamą pagalbą ir konfidencialumą).

Netarifinės kliūtys

Susitarimu turi būti sprendžiami su prekyba susiję reglamentavimo klausimai ir šalinamos netarifinės prekybos kliūtys (NPK). Pirmenybė turėtų būti teikiama nuostatomis ir procedūroms, kurios turėtų būti įtrauktos, kad būtų užtikrintas nepagrįstų netarifinių kliūčių prekybai šalinimas. Susitarime taip pat turėtų būti numatytos deramos procedūros, kad būtų užkirstas kelias ateityje atsirasti naujoms NPK ir kitoms nereikalingoms kliūtims prekybai, be kita ko, užtikrinant taikomų įstatymų ir taisyklių skaidrumą. Susitarimu turėtų būti taip pat sprendžiamas vietos nustatymo reikalavimų klausimas.

Konkreiems produktams taikomos NPK turėtų būti šalinamos prašymo ir siūlymo pagrindu, kartu taikant abipuses tarifines nuolaidas. Atsižvelgiant į tai, kad svarbu skatinti siekti šio susitarimo tikslų ir užtikrinti geresnes galimybes patekti į rinką, palyginti su horizontaliomis taisyklėmis užtikrinamomis galimybėmis, į susitarimą reikėtų įtraukti su konkrečiais sektoriais susijusius įsipareigojimus dėl NPK, susijusius, *inter alia*, su prekėmis, kuriomis prisidedama prie kovos su klimato kaita ir aplinkos apsaugos, taip pat su kitomis bendro intereso sritimis.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl valstybinių prekybos įmonių, įvertinant galintį atsirasti bet kokio pobūdžio konkurencijos iškreipimą ir prekybos kliūtis.

Techniniai reglamentai, standartai ir atitikties vertinimo procedūros

Šalys turėtų ne tik remtis PPO sutarties dėl techninių prekybos kliūčių nuostatomis, bet ir priimti jomis pagrįstas ir jas papildančias platesnio užmojo nuostatas, kad būtų lengvinamos galimybės patekti į viena kitos rinkas.

Susitarime turėtų būti įtvirtinti tam tikri bendrieji principai (pvz., proporcingumo, pernelyg griežtų apribojimų nenumatymo, skaidrumo, nediskriminavimo principai) ir PPO taisyklėmis pagrįstos ir jas papildančios nuostatos. Be kita ko, turėtų būti siekiama didinti skaidrumą, skatinti vadovautis gero reglamentavimo praktikos pavyzdžiais, priimti susijusius tarptautinius standartus, siekti techninių reglamentų suderinamumo ir vienodinimo remiantis tarptautiniais standartais, suvienodinti tyrimų ir sertifikavimo reikalavimus, pavyzdžiui, laikantis rizika pagrįsto požiūrio į atitikties vertinimą (įskaitant savarankiško sertifikavimo taikymą sektoriuose, kuriuose tai įmanoma ir naudinga), ir taikant nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti tyrimų reikalavimų tam tikruose prioritetiniuose sektoriuose suderinamumą ir skatinti akreditacijos naudojimą.

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama tobulinti informacijos importuotojams ir eksportuotojams sklaidą.

Per derybas turėtų būti sprendžiamas šio susitarimo ir galiojančio savitarpio pripažinimo susitarimo ryšio klausimas, kad būtų tobulinamas pastarojo susitarimo įgyvendinimas ir veiksmingiau bendradarbiaujama.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Sanitarijos ir fitosanitarijos priemonės (SFP)

Šalys turėtų remtis PPO sutarties dėl sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių taikymo nuostatomis ir jas papildyti, kad būtų lengvinamos galimybės patekti į viena kitos rinkas, kartu apsaugant žmonių, gyvūnų ar augalų gyvybę ir sveikatą. Į skyrių dėl SFP turėtų būti, atsižvelgiant į atitinkamas Tarptautinės augalų apsaugos konvencijos (IPPC), Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) ir Maisto kodekso (*Codex Alimentarius*) tarptautines taisykles, įtraukti tokie klausimai kaip skaidrumas ir nediskriminavimas, nepagrįsto vėlavimo vengimas, suderinimas, lygiavertiškumo pripažinimas ir alternatyvios priemonės, Šalių sveikatos ir užkrėtimo kenkėjais statuso pripažinimas, skirstymas į regionus, kontrolės, tikrinimo ir tvirtinimo tvarka, auditas, sertifikavimas, importo patikros, ekstremaliosios situacijos priemonės, įmonių patvirtinimas be išankstinės patikros, tolesnis visoje ES išduodamų eksporto leidimų tvarkos taikymas (vienas subjektas), bendradarbiavimas reglamentavimo srityje, geresnis bendradarbiavimas atsparumo antimikrobinėms medžiagoms srityje ir mechanizmo, skirto sparčiau spręsti su SFP susijusius konkrečius prekybos klausimus, sukūrimas.

Iš vienos iš Šalių eksportuojami produktai turi atitikti taikytinus importuojančios Šalies SFP standartus.

Bet kokie nepagrįsti su SFP susiję prekybos ES žemės ūkio produktais apribojimai turėtų būti aptarti tuo pačiu metu, kai vyksta derybos dėl laisvosios prekybos susitarimo (LPS).

Per derybas turėtų būti remiamasi 1995 m. vasario 20 d. Tarybos priimtais derybiniais nurodymais (Tarybos dok. 4976/95).

Susitarimas niekaip neturi kliudyti Europos Sąjungoje taikyti atsargumo principą, nustatytą Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo.

Gyvūnų gerovė

Susitarimu turi būti skatinamas tęstinis bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi gyvūnų gerovės srityje, kad, be kita ko, būtų aptariami galimi Šalių įsipareigojimai dėl priemonių gyvūnų gerovės srityje lygiavertiškumo.

Derybų pagrindas turėtų būti ES gyvūnų gerovės standartai.

Apsaugos priemonės

Į susitarimą turėtų būti įtraukta nuostata dėl apsaugos priemonių, pagal kurią bet kuri Šalis, remdamasi PPO sutartimi dėl GATT 1994 XIX straipsnio įgyvendinimo arba PPO susitarimu dėl apsaugos priemonių ir Sutarties dėl žemės ūkio 5 straipsniu, gali imtis deramų priemonių. Susitarimu taip pat turėtų būti numatytos papildomos konsultacijos ir užtikrinta, kad tokiomis apsaugos priemonėmis kuo mažiau būtų iškraipoma dvišalė prekyba.

Siekiant užtikrinti kuo didesnius liberalizavimo įsipareigojimus ir būtiną apsaugą atsižvelgiant į jautrių sektorių ypatumus, susitarime iš esmės turėtų būti nustatyta dvišalės apsaugos išlyga, pagal kurią bet kuri Šalis galėtų iš dalies arba visiškai panaikinti lengvatas tais atvejais, kai tam tikro produkto iš kitos Šalies importas išauga tokia apimtimi ir tokiomis sąlygomis, kad juo daroma arba gali būti daroma didelė žala Šalies, į kurią importuojama, vidaus pramonei.

Antidempingo ir kompensacinės priemonės

Į susitarimą turėtų būti įtraukta nuostata dėl antidempingo ir kompensacinių priemonių, pagal kurią bet kuri Šalis, remdamasi PPO sutartimi dėl GATT 1994 VI straipsnio įgyvendinimo arba PPO susitarimu dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių, gali imtis deramų kovos su dempingu ir (arba) kompensacinių priemonių. Į susitarimą taip pat turėtų būti įtraukti įsipareigojimai, viršijantys šios srities PPO taisykles ir atitinkantys ES taisykles ir ankstesnius susitarimus, įskaitant skaidrumą, viešojo intereso kriterijų ir mažesnio muito taisyklę.

Susitarime turėtų būti pripažinta, kad „žaliosios dėžės“ mokėjimai neiškraipo prekybos ir todėl jiems iš esmės neturėtų būti taikomos antidempingo ar antisubsidijų priemonės.

Prekyba paslaugomis, tiesioginės užsienio investicijos ir elektroninė prekyba

Pagal GATS V straipsnį į susitarimo taikymo sritį turėtų patekti daug sektorių ir visi tiekimo būdai. *A priori* neturėtų būti nustatyta jokių susitarimo taikymo srities apribojimų, išskyrus audiovizualines paslaugas. Dėl paslaugų, kurios teikiamos vykdant Vyriausybės pavestas funkcijas, kaip apibrėžta GATS I straipsnio 3 dalyje, šiose derybose neturi būti deramasi. Derybų tikslas – laipsniškas ir abipusis prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų liberalizavimas įsistegimo srityje šalinant apribojimus patekti į rinką ir panaikinant nacionalinius režimus, tokiu būdu viršijant Šalių įsipareigojimus PPO ir vykstant deryboms dėl susitarimo dėl prekybos paslaugomis teikiant palankesnius pasiūlymus. Į susitarimą turėtų būti įtrauktos taisyklės dėl su tiesioginėmis užsienio investicijomis susijusių rezultatų reikalavimų.

Be to, į susitarimą turėtų būti įtrauktos reglamentavimo taisyklės. Šiuo tikslu per derybas turėtų būti aptariami toliau nurodyti klausimai:

- reglamentavimo nuostatos dėl skaidrumo;
- kvalifikacijų, licencijų ar sertifikatų, suteiktų paslaugų teikimo srityje, įskaitant profesines kvalifikacijas, abipusio pripažinimo sistema;
- horizontaliosios nuostatos dėl Šalių vidaus reglamentavimo, pvz., nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti licencijavimo ir kvalifikacijos reikalavimų ir procedūrų nešališkumą ir tinkamą procesą, ir
- konkrečioms sektoriams, įskaitant visų pirma telekomunikacijų paslaugas, finansų paslaugas, pristatymo paslaugas ir tarptautinio jūrų transporto paslaugas, skirtos reglamentavimo nuostatos.

Dėl vis didesnio prekybos skaitmeninimo derybose turėtų būti susitarta dėl taisyklių, reglamentuojančių elektroninę prekybą ir tarpvalstybinius duomenų srautus, vartotojų apsaugą internetinėje aplinkoje, elektronines patikimumo užtikrinimo ir tapatumo užtikrinimo paslaugas, atvirą interneto prieigą, neužsakytus tiesioginės rinkodaros pranešimus, taip pat turėtų būti pagerintos tarptautinio tarptinklinio ryšio sąlygos ir sprendžiama nepagrįstų duomenų vietos nustatymo reikalavimų problema, nesiderant dėl ES asmens duomenų apsaugos taisyklių ir nedarant joms poveikio ir taip pat nedarant poveikio ES teisės aktams.

Susitarimu turėtų būti nekliudoma taikyti paslaugų teikimo išimtis, pagrįstas atitinkamomis PPO taisyklėmis (GATS XIV ir XIVa straipsniai).

Į susitarimą gali būti įtraukti procedūriniai įsipareigojimai, susiję su fizinių asmenų laikinu atvykimu ir buvimu verslo reikalais, atitinkantys Šalių įsipareigojimus pagal 4 dalį. Tačiau jokia šio susitarimo nuostata Šalims neturėtų būti trukdoma taikyti savo šalies įstatymus, kitus teisės aktus ir reikalavimus dėl atvykimo ir buvimo, jeigu susitarimu suteiktos lengvatos tokiu būdu nebūtų nei panaikintos, nei sumažintos. Toliau turėtų būti taikomi ES galiojantys įstatymai, kiti teisės aktai ir reikalavimai, susiję su darbo sąlygomis ir darbuotojų teisėmis.

Susitarime turėtų būti dar kartą patvirtinta, kad juo ES, jos valstybėms narėms ir jų nacionalinėms, regioninėms bei vietos institucijoms nekliudoma reglamentuoti ekonominę veiklą siekiant viešojo intereso, siekti tokių teisėtų viešosios politikos tikslų kaip visuomenės sveikatos apsauga ir skatinimas, socialinės paslaugos, valstybinis švietimas, sauga, aplinkos apsauga, visuomenės dorovė, socialinė ar vartotojų apsauga, privatumo ir duomenų apsauga, kultūrų įvairovės skatinimas ir apsauga. Turėtų būti išsaugota aukšta ES viešųjų paslaugų kokybė, kaip nustatyta Sutartyje dėl Europos sąjungos veikimo (SESV), visų pirma Protokole Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, ir atsižvelgiant į ES išlygas šioje srityje, įskaitant GATS.

Kapitalo judėjimas ir mokėjimai

Susitarimu turėtų būti siekiama šalinti su sandoriais, liberalizuotais pagal šį susitarimą, susijusius einamųjų mokėjimų ir kapitalo judėjimo apribojimus, taip pat turėtų būti įtraukta neveikimo išlyga. Turėtų būti įtrauktos apsaugos priemonės ir išimtys (pvz., dėl Sąjungos ekonominės ir pinigų sąjungos ir mokėjimų balanso), kurios atitiktų SESV nuostatas dėl laisvo kapitalo judėjimo.

Intelektinės nuosavybės teisės

Susitarimu turi būti papildomos dabartinės Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutarties), taisyklės, jomis remiamasi ir jos viršijamos, kad būtų užtikrinta aukštesnio, tinkamo ir veiksmingo lygio visų formų intelektinės nuosavybės teisių apsauga ir gynimas.

Skyrius dėl intelektinės nuosavybės teisių turėtų apimti tokias temas kaip autorių teisės ir gretutinės teisės, prekių ženklai, dizainas, patentai, augalų veislių teisinė apsauga, konfidenciali informacija, įskaitant prekybos paslaptis, geografinės nuorodos ir griežtesnis vykdymo užtikrinimas. Susitarimu turėtų būti siekiama veiksmingesnio INT gynimo užtikrinimo, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje ir kertant sienas (įskaitant eksportą).

Susitarimu turėtų būti sukurti derami Šalių bendradarbiavimo mechanizmai, padedantys įgyvendinti skyriaus dėl INT nuostatas, taip pat reguliarus dialogas intelektinės nuosavybės srityje, kad būtų skatinamas keitimasis informacija apie atitinkamą teisėkūros pažangą, keičiamasi teisių gynimo ir konsultacijų, susijusių su trečiosiomis šalimis, srityje įgyta patirtimi.

Geografinės nuorodos

Susitarimu turėtų būti užtikrinama tiesioginė apsauga ir veiksmingas pripažinimas susitariant dėl geografinių nuorodų sąrašo (vynai, spiritiniai gėrimai, žemės ūkio ir maisto produktai), užtikrinant aukšto lygio apsaugą pagal TRIPS sutarties 23 straipsnį (įskaitant nuostatas, kuriomis panaikinama bylos išsireikalavimo teisė), nustatant griežtesnę teisių gynimą (įskaitant administracinę / *ex officio*), leidimus geografines nuorodas naudoti su *bona fide* ankstesniais prekių ženklais, užtikrinant apsaugą nuo vėlesnio geografinių nuorodų naudojimo bendriniais pavadinimais ir numatant nuostatas dėl naujų geografinių nuorodų įtraukimo. Siekiant priimtinau išspręsti iškilusius konfliktus, turėtų būti aptariami tokie klausimai kaip individualios ankstesnės teisės, pvz., susijusios su augalų veislėmis, prekių ženklais, bendro pobūdžio arba kitu teisėtu ankstesniu naudojimu. Be to, per derybas bus aptarta geografinių nuorodų apsaugos trečiųjų šalių rinkose tvarka.

Visos susitarime išvardytos geografinės nuorodos turėtų būti veiksmingai apsaugotos nuo susitarimo įsigaliojimo dienos.

Derybose turėtų būti aptartas šio susitarimo ir galiojančio ES ir Australijos susitarimo dėl vyno ryšis.

Viešieji pirkimai

Susitarimu turi būti siekiama visapusiškų ir geresnių abipusių galimybių patekti į viešųjų pirkimų rinkas, taip viršijant Australijos pasiūlymus jai prisijungiant prie PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų (GPA). Turėtų būti numatytos visapusiškos galimybės visų lygmenų valdžios institucijoms (įskaitant nacionalines ir subcentrinės valdžios institucijas), be kita ko, viešųjų paslaugų sektoriuje, taip pat valstybei priklausančioms įmonėms ir specialiąsias ar išskirtines teises turinčioms įmonėms patekti į viešųjų pirkimų rinkas, taip pat galimybės patekti į prekių, paslaugų ir viešųjų darbų pirkimų rinkas. Tai darydamos Šalys pripažįsta savo viešųjų pirkimų srities ypatumus ir pažeidžiamumą. Taip pat turėtų būti apsvarstyta, ar į susitarimą įtraukti įsipareigojimus dėl viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės ir (arba) koncesijų, laikantis atitinkamų šios srities įstatymų. Nacionaliniu režimu turėtų būti užtikrintas režimas, kuris būtų ne mažiau palankus nei vietoje įsisteigusiems tiekėjams arba paslaugų teikėjams taikomas režimas.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Procedūriniai įsipareigojimai turėtų būti pagrįsti PPO sutartyje dėl viešųjų pirkimų (GPA) nustatytomis taisyklėmis, procedūromis ir reikalavimais. Įsipareigojimais visų pirma turėtų būti užtikrinamas tinkamas procesas (pavyzdžiui, įtraukiant veiksmingą peržiūros mechanizmą), į taikymo sritį patenkančių viešųjų pirkimų skaidrumas, elektroninių priemonių naudojimas, vietos turinio arba vietos gamybos reikalavimų vengimas ir sudaromos sąlygos įtraukti nediskriminacines taisykles, kad vykdant viešųjų pirkimų procedūras būtų atsižvelgiama į aplinkos ir socialines aplinkybes. Turėtų būti svarstoma galimybė parengti konkrečias su skaidrumu susijusias nuostatas, kad būtų užtikrintas taikomų viešųjų pirkimų taisyklių aiškumas, taip pat nuostatas dėl turimų viešųjų pirkimų galimybių, kad įmonės galėtų lengvai gauti informacijos.

Prekyba ir konkurencija

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl konkurencijos, kuriomis būtų sprendžiamas konkurencijos taisyklių ir jų vykdymo užtikrinimo klausimas, ir visoms įmonėms taikomos taisyklės dėl antimonopolinės veiklos ir susijungimų. Susitarime turėtų būti įtvirtinti bendri vykdymo užtikrinimo principai, įskaitant nuostatas dėl skaidrumo, nediskriminavimo, proceso sąžiningumo ir tinkamo proceso.

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos griežtos ir privalomos nuostatos dėl subsidijų, atitinkančios ES standartus ir valstybės pagalbos principus. Be to, į jį taip pat turėtų būti įtrauktos privalomos nuostatos dėl valstybei priklausančių įmonių, įteisintų monopolijų ir įmonių, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, siekiant užtikrinti, kad jos neiškraipytų konkurencijos ar nekurtų kliūčių prekybai ir tiesioginėms užsienio investicijoms.

Mažosios ir vidutinės įmonės

Į susitarimą turėtų būti įtrauktas specialiai MVĮ skirtas skyrius. Susitarimu MVĮ turėtų būti padedama išnaudoti visas juo suteikiamas prekybos galimybes, *inter alia*, didinant mažųjų ir vidutinių įmonių informuotumą ir sudarant joms daugiau galimybių gauti informacijos apie jų prekybos ir investavimo galimybes, taip pat gauti naudingos informacijos apie su verslo veikla, įskaitant viešuosius pirkimus, susijusias taisykles, teisės aktus ir procedūras.

Prekyba ir darnus vystymasis

Į susitarimą turi būti įtrauktos nuostatos dėl su prekyba ir darniu vystymusi susijusių darbo ir aplinkos aspektų, svarbių prekybos ir tiesioginių užsienio investicijų srityse. Juo turėtų būti skatinama įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis skatinama laikytis susijusių tarptautiniu mastu sutartų principų ir taisyklių, įskaitant pagrindinius darbo standartus ir svarbiausias Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas, daugiašalius aplinkos apsaugos susitarimus, įskaitant susijusius su klimato kaita, ypač Paryžiaus susitarimą, ir su klimato kaitos švelninimu susijusias daugiašales iniciatyvas, pavyzdžiui, Tarptautinės jūrų organizacijos iniciatyvas, ir skatinama juos veiksmingai įgyvendinti. Į susitarimą turėtų būti įtrauktas kiekvienos Šalies įsipareigojimas nuolat dėti ilgalaikes pastangas siekiant ratifikuoti vieną iš svarbiausių TDO konvencijų: Konvenciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (C138).

Susitarimu turėtų būti dar kartą patvirtinta Šalių teisė reglamentuoti darbo ir aplinkos sritis laikantis jų tarptautinių įsipareigojimų ir skatinama užtikrinti aukšto lygio apsaugą, be kita ko, atsižvelgiant į aplinkos požiūriu naudingiausias galimybes. Jame turėtų būti pakartota, kad turi būti laikomasi atsargumo principo. Turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis prekybos ir tiesioginių užsienio investicijų skatinimo tikslu neleidžiama sumažinti darbo ir aplinkos apsaugos lygio. Turėtų būti numatytas įsipareigojimas nenukrypti nuo nacionalinių darbo ar aplinkos apsaugos įstatymų taikymo arba įsipareigojimas juos vykdyti.

Susitarimu turėtų būti skatinamas didesnis prekybos ir tiesioginių užsienio investicijų indėlis siekiant darnaus vystymosi, be kita ko, aptariant tokius klausimus kaip prekybos aplinkai ir klimatui nekenkiančiomis prekėmis ir paslaugomis lengvinimas ir savanoriškų darnumo užtikrinimo programų bei įmonių socialinės atsakomybės skatinimas, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas priemones ir skatinant Šalis taikyti tarptautinę praktiką, įskaitant EBPO ir konkrečių sektorių gaires.

Susitarime taip pat turėtų būti numatyti įsipareigojimai skatinti prekybą teisėtai įgytais ir tvariai valdomais gamtos ištekliais, visų pirma kiek tai susiję su biologine įvairove, fauna ir flora, vandens ekosistema, miškų ūkio produktais, žuvininkyste, taip pat turėtų būti įtrauktos susijusios tarptautinės priemonės ir praktika. Be to, turėtų būti skatinama prekyba, kuri padeda siekti mažataršio, klimato kaitai atsparaus vystymosi.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Susitarime turėtų būti numatytos tinkamos tokių nuostatų veiksmingo įgyvendinimo ir stebėsenos nuostatos, taip pat Šalių ginčų sprendimo ir siekimo juos išspręsti mechanizmas ir numatyta pilietinės visuomenės dalyvavimo galimybė, įskaitant reguliarias konsultacijas ir komunikacijos veiksmus.

Energetika ir žaliavos

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl su prekyba ir tiesioginėmis užsienio investicijomis susijusių energetikos ir žaliavų aspektų. Susitarimu turėtų būti siekiama užtikrinti atvirą, skaidrią, nediskriminavimo principu pagrįstą ir nuspėjamą verslo aplinką ir riboti antikonkurencinius veiksmus šiose srityse, užtikrinti žvalgymą ir gamybą ir prieigą prie infrastruktūros. Juo turėtų būti siekiama nustatyti konkrečias žvalgymo taisykles, žvalgymo ir gamybos licencijas, konkrečias patekimo į rinką taisykles, nediskriminacines taisykles dėl trečiųjų šalių prieigos prie perdavimo ir skirstymo tinklų ir nuostatas dėl atsinaujinančiosios energijos. Susitarime taip pat turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis remiama ir toliau skatinama prekyba ir tiesioginės užsienio investicijos atsinaujinančiosios energijos sektoriuje. Susitarimu taip pat turėtų būti stiprinamas bendradarbiavimas pirmiau minėtose srityse. Susitarimu turėtų būti siekiama skatinti plėtoti tvarią ir saugią mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką, pavyzdžiui, investuoti į atsinaujinančiąją energiją ir efektyvaus energijos vartojimo sprendimus.

Reglamentavimo skaidrumas

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl:

- informacijos skelbimo, be kita ko, nuostatos, pagal kurias viešai skelbiama informacija apie visuotinai taikomas priemones laikantis nediskriminavimo principo ir numatant pagrįstą laikotarpį, per kurį teikiamos pastabos dėl visuotinai taikomų priemonių pasiūlymų;
- užklausų ir informacijos centrų, nustatant mechanizmus, pagal kuriuos atsakoma į suinteresuotųjų subjektų užklausas dėl siūlomų arba galiojančių priemonių;

- įstatymais pagrįstų ir pagal juos taikomų administracinių procedūrų, kuriomis užtikrinama, kad informacija apie visuotinai taikomų priemonių veikimą būtų prieinama suinteresuotiesiems asmenims ir kad asmenys, kuriems taikoma procedūra, turėtų tinkamą galimybę pateikti nuomonę prieš bet kokius galutinius administracinius veiksmus;
- deramų galimybių peržiūrėti ir apskūsti administracinius veiksmus susitarimo taikymo srityse;
- kokybiško reglamentavimo ir geros administracinės praktikos skatinimo.

Bendradarbiavimas reglamentavimo srityje

Į susitarimą turėtų būti įtrauktos kompleksinės taisyklės dėl reglamentavimo nuoseklumo ir skaidrumo, kad būtų rengiamos, priimamos ir įgyvendinamos veiksmingos, ekonomiškai efektyvios ir labiau suderintos taisyklės siekiant lengvinti prekybą. Į susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl skatinimo keistis informacija, labiau remtis geros reglamentavimo praktikos pavyzdžiais ir glaudžiau bendradarbiauti reglamentavimo srityje, atsižvelgiant į bendrus susitarimo principus ir tikslus, visų pirma dėl skaidrumo ir teisės reglamentuoti.

Todėl reikėtų apvarstyti galimybę įtraukti nuostatas dėl ES reguliavimo institucijų ir atitinkamų Australijos institucijų savanoriško bendradarbiavimo reglamentavimo srityje tam tikrose konkrečiose srityse, kurios neįtrauktos į dabartinį bendrąjį susitarimą, ir dėl mechanizmų, padedančių nustatyti galimas kliūtis, kurios būtų šalinamos palaikant bendradarbiavimą reglamentavimo srityje.

Institucinės ir baigiamosios nuostatos

Turėtų būti nustatytas aiškus šio susitarimo ir Bendrojo susitarimo teisinis ir institucinis ryšis.

Turėtų būti užtikrintas derėjimas su kitų susitarimų nuostatomis, visų pirma kalbant apie atitinkamų nuostatų buvimą, taikymą, galiojimo sustabdymą ir nutraukimą.

Susitarimu turėtų būti sukurta konkreti pagrindinė įstaiga, atsakinga už susitarimo įgyvendinimo stebėseną. Prireikus gali būti steigiami konkrečių sričių komitetai ar darbo grupės, kurie būtų pavaldūs pagrindinei įstaigai.

Komisija gali teikti Tarybai rekomendacijas dėl galimų papildomų derybinių nurodymų pagal SESV 218 straipsnio 3 dalį.

Ginčų sprendimas ir tarpininkavimas

Susitarime turėtų būti nustatytas veiksmingas ir privalomas ginčų sprendimo mechanizmas ir paspartinta procedūra, visų pirma taikoma kolegijos sudarymui ir kolegijos procedūros vykdymui.

Ginčų sprendimo mechanizmas turėtų būti skaidrus, atviras ir grindžiamas PPO bei kitais laisvosios prekybos susitarimais įgyta patirtimi. Turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl konsultavimosi ir lankstaus bei spartaus tarpininkavimo mechanizmo.

Bendrosios išimtys

Susitarime turėtų būti nustatytos bendrosios išimtys, taikomos atitinkamoms susitarimo dalims, be kita ko, susijusios su saugumu, mokėjimų balansu, prudence priežiūra ir mokesčiais, remiantis atitinkamais PPO susitarimų straipsniais.

Autentiškos kalbos

Į susitarimą, kuris turėtų būtų vienodai autentiškas visomis oficialiosiomis ES kalbomis, turėtų būti įtraukta tam skirta nuostata dėl kalbų.

Kiti klausimai

Susitarimu turėtų būti pripažinta vartotojų apsaugos klausimų svarba ir turėtų būti remiama veiksminga vartotojų apsauga.

Komisijai atlikus analizę ir iš anksto pasikonsultavus su Prekybos politikos komitetu ir laikantis ES sutarčių, į susitarimą gali būti įtrauktos papildomos nuostatos dėl kitų su prekyba ir ekonominiais ryšiais susijusių sričių, dėl kurių vykstant deryboms būtų pareikštas abipusis interesas.

DECLASSIFIED